

Cursusbeschrijving jaar 3

Studiejaar 2024-2025

Voorwoord

In dit laatste cursusjaar ligt het zwaartepunt bij het project of de stage in de parochie van de kandidaat of bij een speciaal toegewezen werkbegeleider ter plekke. Het werken aan deze stage wordt ondersteund door coaching en intervisie. De coaching krijgt vorm in de werkbegeleiding van een van de leden van het pastoraal team van de betreffende parochie. Met hem of haar worden de activiteiten afgestemd en doorgesproken.

De intervisie krijgt vorm gedurende enkele cursusbijeenkomsten op het Ariënsinstituut in Utrecht. Deze begeleiding wil een bijdrage zijn aan het leren op de stageplaats. De bedoeling is dat de kandidaat projectmatig leert werken en al doende zijn of haar ervaringen leert te integreren met de kennis, de inzichten, de vaardigheden en de houdingen die eerder vanuit de opleiding zijn aangereikt. Daarnaast zal er aandacht zijn voor vaardigheden die voor een diaken of catecheet onmisbaar zijn in het omgaan met mensen, zoals luisteren, observeren, vormen van gespreksvoering, het werken in teamverband. Ten slotte is er ook aandacht voor de persoonlijke houding en ontwikkeling van de kandidaat.

NB Alle cursisten volgen de in de linker kolommen beschreven modules. De modules in de rechter kolommen worden alleen gevolgd door de diakenkandidaten.

Module 1

Inleiding moraaltheologie

7 september 2024

Willem Jacobus kardinaal Eijk

De moraaltheologie is een onderdeel van de systematische theologie die in het opzicht van goed en kwaad, van menswaardig en mensenwaardig, in het licht van het geloof een christelijk antwoord tracht te geven in morele vraagstukken. Kardinaal Eijk, zelf moraaltheoloog, zal een inleiding op de moraaltheologie geven. Daarbij zullen principiële vragen naar goed en kwaad, maar ook heel concrete morele vraagstukken, aan de orde komen.

Leiderschap in de Missionaire Parochie

7 september 2024

Drs. M. Spruijt

De Missionaire Parochie is inmiddels een begrip in katholiek Nederland. Ook het Aartsbisdom Utrecht zet volop in op missionaire geloofsgemeenschappen. Vanuit de opdracht van Jezus om mensen tot zijn leerling te maken, zijn we geroepen om onszelf toe te rusten hieraan gehoor te geven. Niet alleen vraagt deze ontwikkeling om een verandering van cultuur en alles wat we altijd vanzelfsprekend vonden, het vraagt ook om mensen met visie die – samen met de pastoor – leiding willen geven aan de parochie. Wat dit betekent voor mensen die zich op vrijwillige basis inzetten voor hun gemeenschap zal duidelijk worden in deze module.

Module 1b

Stagebegeleiding

21 september 2024

Drs. E. Hogema

Belang van geestelijke vorming

21 september 2024

Drs. P. Kuipers

Van een diaken mag worden verwacht dat hij zich steeds meer laat vormen in een vertrouwelijke omgang met Jezus Christus. Door de wijding worden diakens immers gelijkvormig aan Christus de Dienaar en worden zij geacht mannen te zijn van gebed en contemplatie. Deze module wil helpen die vertrouwelijke omgang te verdiepen en daartoe de nodige middelen aanreiken.

Module 1c

Homiletiek 1

16 november 2024

Pater M.D. Magielse, OP

Een diaken is ook geroepen voor de verkondiging. De homilie neemt in deze verkondiging een belangrijke rol in. Het doel van deze bijeenkomst is om de criteria voor de homilie te ontdekken, die voortkomen uit de bepalingen van het Tweede Vaticaans Concilie en het *Homiletisch Directorium* (2014). Ook worden de deelnemers vertrouwd gemaakt met de praktijk van het preken en de technische en inhoudelijke criteria waaraan een goede homilie moet voldoen.

Inleiding liturgie

16 november 2024

Drs. P. Kuipers

Deze module wil een nadere kennismaking zijn met de kerk en de sacristie. We leren wat er nodig is voor de viering van de liturgie en hoe dit alles gebruikt moet worden. Hierbij kan gedacht worden aan vaatwerk, kerklinnen, liturgische boeken en kleding.

Module 2

Evangelisatie en catechese

23 november 2024

Drs. P. Kuipers

Catechese is een wezenlijk onderdeel van het pastoraat van de toekomst. Daarom wil het Aartsbisdom Utrecht ook mensen vormen om daar een bijdrage aan te leveren. Toch gaat er traditiegetrouw nog iets aan vooraf: de evangelisatie. Dit is het proces van eerste kennismaking met de persoon van Jezus Christus. Over catechese en evangelisatie zullen we met elkaar in gesprek gaan.

Intervisie

23 november 2024

Drs. E. Hogema

Module 2b

Homiletiek 2

25 januari 2025

Pater M.D. Magielse, OP

Deze bijeenkomst is een vervolg op Homiletiek 1, waarbij gekeken wordt naar preken die door de cursisten zelf zijn geschreven.

Diaken zijn vandaag

25 januari 2025

Prof. dr. W. Kremer

Het permanent diaconaat in het Aartsbisdom Utrecht wordt uitgeoefend naast een profaan beroep. Dat betekent dat er goed gekeken moet worden naar een juiste balans tussen privéleven, beroep en pastorale activiteiten. Deze bijeenkomst wil helpen te ontdekken hoe hierin keuzes gemaakt kunnen worden.

Module 2c

Stagebegeleiding

8 maart 2025

Drs. E. Hogema

Diaken en liturgie

8 maart 2025

Drs. P. Kuipers

Naast het dienstwerk van de verkondiging en van de diaconale liefdeswerken vervult de diaken ook een eigen rol in de liturgie. Het is voor een diaken belangrijk om te weten wat zijn assisteren in de liturgie precies behelst en wat er van hem verwacht mag worden. Voor deze bijeenkomst wordt gebruik gemaakt van 'Diaconale assistentie tijdens de Eucharistie' van J. Hermans (2011), uitgegeven in de reek Liturgische Handreikingen (NRL).

Module 3

Beleid Aartsbisdom en zending

22 maart 2025

Willem Jacobus kardinaal Eijk

Een diaken wordt gewijd en daarmee geïncardineerd (opgenomen) in de geestelijkheid van het bisdom. Dat brengt een bijzondere sacramentele band tot stand met de bisschop van het betreffende bisdom. Een catecheet of een diaconaal assistent kan een zending ontvangen van de aartsbisschop om met diens mandaat in de parochie werkzaam te zijn. Kardinaal Eijk wil in deze bijeenkomst met de cursisten in gesprek gaan over enkele centrale onderdelen van het beleid van het Aartsbisdom Utrecht en over de inhoudelijke betekenis van de zending die men kan ontvangen.

Intervisie

22 maart 2025

Drs. E. Hogema

Module 4

Intervisie

10 mei 2025

Drs. E. Hogema

Nog in te vullen

10 mei 2025

Module 5

Presentatie projecten en afronding

7 juni 2025

Drs. E. Hogema

Op deze laatste dag presenteren enkele cursisten hun eindverslag aan de opleidingsstaf en aan elkaar. Zij laten zien hoe hun project eruitzag en wat ze tijdens hun stage hebben gedaan, maar vooral wat ze hebben geleerd en hoe ze zichzelf als toegeruste vrijwilliger hebben ontwikkeld. De dag en daarmee ook de opleiding wordt feestelijk afgesloten met het uitreiken van het getuigschrift aan de cursisten.